

Uchwała nr 30/2024

**Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej
z dnia 26 września 2024 r.**

w przedmiocie przyjęcia stanowiska w sprawie niezgodności z prawem procesu przekształceń spółdzielni w spółkę z o.o., polegającym na przeniesieniu przedsiębiorstwa spółdzielni do majątku spółki w zamian za udziały, przed zakończeniem procesu likwidacji.

Na podstawie § 7 ust. 1 Statutu Krajowej Rady Spółdzielczej (Monitor Polski z 1996 r., nr 7, poz. 86) Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej.

§ 1

Przyjmuje stanowisko w przedmiocie niezgodności z prawem procesu przekształceń spółdzielni w spółkę z o.o., polegającym na przeniesieniu przedsiębiorstwa spółdzielni do majątku spółki w zamian za udziały, przed zakończeniem procesu likwidacji.

§ 2

Zobowiązuje Zarząd do publikacji przedmiotowej uchwały w Monitorze Spółdzielczym oraz Tęczy Polskiej.

§ 3

W przypadku powzięcia przez Krajową Radę Spółdzielczą bądź Związek Rewizyjny lub Spółdzielnię informacji o jakichkolwiek bezprawnych działaniach, które są przedmiotem niniejszej uchwały Krajowa Rada Spółdzielcza, Związek Rewizyjny bądź Spółdzielnia zgłasza do organów ścigania zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Sekretarz
Zgromadzenia Ogólnego
Krajowej Rady Spółdzielczej**

/Maciej Palej/

**Przewodniczący
Zgromadzenia Ogólnego
Krajowej Rady Spółdzielczej**

/Andrzej Półrolniczak/

Uzasadnienie

Prawo spółdzielcze nie zawiera ograniczenia wyłączonego dopuszczalność utworzenia przez spółdzielnię spółki handlowej, jednak zgodnie z orzecznictwem spółdzielnia nie może wnieść do niej w postaci aportu całego przedsiębiorstwa z uwagi na fakt, iż po jego zbyciu utraci ona zdolność do prowadzenia działalności gospodarczej, co będzie stanowiło naruszenie art. 1 ustawy Prawo spółdzielcze, który definiuje spółdzielnie w następujący sposób: „*Spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą.*” Jest to ugruntowany pogląd zarówno w doktrynie (zob. Komentarz do ustawy - Prawo spółdzielcze, [w:] Prawo spółdzielcze. Ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych. Komentarz, wyd. XIV, autorstwa Adama Stefaniaka, Komentarz Prawo spółdzielcze autorstwa Prof. dr hab Konrada Osajdy,) jak i orzecznictwie (uchwała SN z 12.01.2001 r., III CZP 44/00, OSNC 2001/5, poz. 69). Jednakże prawo spółdzielcze dopuszcza utworzenie spółki prawa handlowego na bazie majątku spółdzielni **pozostałym po jej likwidacji**. Prawo spółdzielcze w art. 125 i 126 szczegółowo reguluje proces likwidacyjny spółdzielni i kolejność zaspokajania należności przypadających od spółdzielni. Czytamy w nich, że

§ 1. *Należności przypadające od spółdzielni zaspokajają się w następującej kolejności:*

- 1) *koszty prowadzenia likwidacji;*
- 2) *należności ze stosunku pracy i należności, którym przepisy prawa przyznają taką samą ochronę jak należnościom ze stosunku pracy, oraz odszkodowanie z tytułu uszkodzenia ciała, wywołania rozstroju zdrowia lub pozbawienia życia, w tym również odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu finansowania z funduszu gwarancyjnego banków przymusowej restrukturyzacji, o którym mowa w art. 272 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253 oraz z 2023 r. poz. 825, 1705, 1784 i 1843), oraz wsparcia, o którym mowa w art. 112 ust. 1 i 3 tej ustawy;*
- 3) *podatki i inne należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych, oraz należności z tytułu kredytów bankowych;*
- 4) *inne należności.*

§ 2. O ile należności nie są jeszcze wymagalne lub są sporne, kwoty potrzebne na ich pokrycie powinny być złożone do depozytu sądowego.

§ 3. Z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne dokonuje się stosunkowej wypłaty udziałów. Wypłaty tej nie można jednak dokonać przed upływem sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wzywającego wierzycieli.

§ 4. Wierzyciele, którzy zgłosili wierzytelności po upływie tego terminu, mogą ich dochodzić z nierozdzielonego jeszcze majątku spółdzielni.

§ 5. Pozostały majątek zostaje przeznaczony na cele określone w uchwale ostatniego walnego zgromadzenia.

§ 5a. Jeżeli zgodnie z uchwałą, o której mowa w § 5, pozostały majątek ma być w całości lub części podzielony między członków, w podziale tym uwzględnia się byłych członków, którym do chwili przejścia albo postawienia spółdzielni w stan likwidacji nie wypłacono wszystkich udziałów.

§ 5b. Przepisu § 5a nie stosuje się do spółdzielni mieszkaniowych.

§ 6. Jeżeli uchwała walnego zgromadzenia nie zawiera stosownego wskazania, likwidator przekazuje pozostały majątek nieodpłatnie na cele spółdzielcze lub społeczne.

Art. 126.

§ 1. Po zakończeniu likwidacji likwidator przedstawia walnemu zgromadzeniu do zatwierdzenia sprawozdanie finansowe na dzień zakończenia likwidacji.

§ 2. Jeżeli zwołanie walnego zgromadzenia napotyka poważne trudności, likwidator przedstawia sprawozdanie finansowe do zatwierdzenia związkowi rewizyjnemu, w którym spółdzielnia jest zrzeszona.

§ 3. Po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego na dzień zakończenia likwidacji, likwidator zgłasza do Krajowego Rejestru Sądowego wnioski o wykreślenie spółdzielni z Krajowego Rejestru Sądowego oraz przekazuje księgi i dokumenty zlikwidowanej spółdzielni do przechowania. Wykreślenie powinno być ogłoszone przez sąd."

Uregulowano więc wprost, że w pierwszej kolejności spłacane są długi, następuje zwrot wkładów oraz wypłacenie udziałów. Dopiero po dokonaniu tych czynności uchwała ostatniego walnego zgromadzenia członków spółdzielni może określić cel, na jaki zostanie przeznaczony pozostały

majątek, szczególnie, że zostanie on w całości lub w części podzielony między członków. Ustawodawca w art. 125 § 5 wyraz „ostatniego” odniósł do walnego zgromadzenia, a nie do uchwały. Wynika więc, że na ostatnim walnym zgromadzeniu spółdzielni może zostać podjęta uchwała dotycząca przeznaczenia pozostałego majątku (wyrok SA w Poznaniu z 17 stycznia 2008 r., I ACa 1065/2007, OSA 2009, nr 11, poz. 72; Lexis.pl nr 2102249). Natomiast treść art. 126 § 1 ups, stanowi, iż: *„Po zakończeniu likwidacji likwidator przedstawia walnemu zgromadzeniu do zatwierdzenia sprawozdanie finansowe na dzień zakończenia likwidacji”*, wprost wskazuje, że „ostatnie” walne zgromadzenie powinno odbyć się dopiero po zakończeniu likwidacji. Zatem przekształcenie spółdzielni w spółkę z pominięciem postępowania likwidacyjnego poczytuje się za niedopuszczalne co wprost stwierdzono w wyroku Sądu Najwyższego z 20.06.2007 r., V CSK 196/07, gdzie Sąd Najwyższy wskazał, iż *„De lege lata utworzenie przez członków spółdzielni na bazie jej majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest zatem możliwe jedynie w drodze likwidacji spółdzielni, w toku której dochodzi do zaspokojenia lub co najmniej zabezpieczenia roszczeń wierzycieli. Pozostały majątek spółdzielni - po spłaceniu jej długów, zwrocie wkładów i wypłaceniu udziałów - zostaje, zgodnie z art. 125 § 5 Pr.spółdz., przeznaczony na cele określone w uchwale ostatniego walnego zgromadzenia, wobec czego możliwe jest utworzenie na bazie tego majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.”*

Stwierdzić zatem należy, iż uchwała Walnego Zgromadzenia lub Zebrania Przedstawicieli o przeniesieniu przedsiębiorstwa do nowoutworzonej spółki przed zakończeniem procesu likwidacji jest niedopuszczalna.